

ПРОТОКОЛ

№ 33

София, 05.02.2026 година

Днес, 05.02.2026 г. от 11:13 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в пълен състав, ръководено от председателя Пламен Младеновски.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Благой Голубарев, Димитър Кочков, Таско Ерменков и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Ел. Маринова – директор на дирекция „Правна“ и М. Димитров - директор на дирекция „Природен газ“ в КЕВР.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-168 от 05.02.2026 г. относно искане за дерогация по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 и проект на искане.

Работна група: Милен Димитров; Елена Маринова; Ремзия Тахир;
Любослава Джоргова

По т.1. Комисията разгледа доклад с вх. № Е-Дк-168 от 05.02.2026 г. относно искане за дерогация по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 и проект на искане.

„Булгартрансгаз“ ЕАД, в качеството му на газопреносен оператор, експлоатира българската газопреносна система. Същата има точки на междусистемно свързване (IP), както следва: IP Негру Вода 1/Кардам, IP Негру Вода 2, 3/Кардам и IP Русе/Гюргево – връзки с газопреносната система на Р Румъния, IP Кулата/Сидирокастро – връзка между газопреносната мрежа на Р Гърция, IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар – връзки между газопреносната мрежа на Р Турция, IP Киреево/Зайчар и IP Калотина/Димитровград – връзки между газопреносната мрежа на Р Сърбия, IP Кюстендил/Жидилово – връзка между газопреносната мрежа на Р Северна Македония, както и IP Стара Загора – връзка с газопровода IGB.

I. Основни положения:

По силата на чл. 70, пар. 2, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 (Регламент (ЕС) 2024/1789) мрежовите кодекси и насоките трябва да се прилагат по отношение на всички точки на междусистемно свързване в рамките на Европейския съюз, както и към входните точки от трети държави и изходните точки към тях, считано от 5 август 2026 г. В тази връзка, до 5 февруари 2026 г. регулаторните органи могат да подадат искане до Европейската комисията и до Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия за дерогация от прилагането на мрежовите кодекси и насоките, като обосноват и докажат: разпоредбите, които не могат да бъдат ефективно приложени във входните точки от и изходните точки към трети държави, като в случай на точки на междусистемно свързване с трети държави, които въз основа на споразумение с Европейския съюз имат задължението да въведат европейското право в областта на енергетиката, се посочват кои технически правила или липсата на такива правила в третата държава възпрепятстват прилагането на специфичните разпоредби на съответния мрежов кодекс или насоки; предприетите мерки за намаляване на пречките пред прилагането на специфичните разпоредби на съответния мрежов кодекс или насока; правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ или на сигурността на доставките на Европейския съюз или на държава членка в условия на дерогация – арг. от чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789. Също така, по смисъла на последната разпоредба от регламента, дерогацията се ограничава до специфичните разпоредби, които не могат да бъдат ефективно прилагани, и се предоставя за ограничен период от време.

Третите държави по смисъла на Регламент 2024/1789, с които българската газопреносна система има точки на междусистемно свързване са Р Сърбия, Р Северна Македония и Р Турция. Първите две от посочените държави са страни по Договора за създаване на Енергийна общност и като такива по силата на чл. 3, буква „а“ от този договор следва да прилагат законодателството на Европейския съюз в областта на енергетиката.

II. Предложение на „Булгартрансгаз“ ЕАД за обхвата на дерогацията по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789:

„Булгартрансгаз“ ЕАД с писмо с вх. № Е-15-45-29 от 03.11.2025 г. е уведомило Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) за необходимостта от дерогация на прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“, глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“, както и на глава V „Процедура за добавен капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) 2017/459) във входните и изходните точки към Р Сърбия - IP Киреево/Зайчар и IP Калотина/Димитровград, съответно към Р Северна Македония - IP Кюстендил/Жидилово и съответно към Р Турция - IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар. „Булгартрансгаз“ ЕАД е посочило, че не се прилагат процедурите по мрежовите кодекси и насоките, които изискват съвместни действия на българския газопреносен оператор и операторите на газопреносни системи на тези трети държави. Дружеството е посочило, също, че като оператор на българската газопреносна система е създадо условия за пълно прилагане на мрежовите кодекси, като е внедрило платформа за резервиране на капацитет въз основа на която е възможно предлагането на групиран капацитет в точките на междусистемно свързване с третите държави. „Булгартрансгаз“ ЕАД е счело, че обоснования период на дерогацията е 10 години за точките на междусистемно свързване с Р Сърбия и Р Северна Македония, съответно 15 години за Р Турция. Също така, „Булгартрансгаз“ ЕАД с писмо с вх. № Е-15-45-29 от 03.02.2026 г. е изложило аргументи относно възможност за обосноваване на искане до Европейската комисия за предоставяне по реда на чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на дерогация на прилагането на т. 2.2. „Процедури за управление на

претоварване в случай на договорно претоварване“ от Приложение 1 „Насоки“ на същия регламент по отношение на IP Кюстендил/Жидилово. Поради това, КЕВР с писмо с изх. № Е-15-45-29 от 04.02.2026 г. е изисквала от „Булгартрансгаз“ ЕАД да изложи позицията си по отношение на дерогацията на прилагането на т. 2.2. от Приложение 1 „Насоки“ на Регламент (ЕС) 2024/1789. В тази връзка, „Булгартрансгаз“ ЕАД с писмо с вх. № Е-15-45-29 от 05.02.2026 г. е посочило, че е налице необходимост за искане на такава дерогация с оглед наличието на съществуващи договорни ограничения по дългосрочен договор в сила до 31.12.2030 г., който не предвижда възможност за предлагане на резервирания, но неизползван капацитет, на IP Кюстендил/Жидилово.

III. Предпоставки и обхват на дерогацията по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789:

С оглед качеството на Р Сърбия и Р Северна Македония на трети държави и страни по Договора за създаване на Енергийна общност, КЕВР с писмо с изх. № Е-15-45-29#3 от 23.12.2025 г., както и с писма с изх. № Е-15-45-29#4 от 23.12.2025 г. и изх. № Е-15-45-29#8 от 20.01.2026 г., е изисквала от Енергийната агенция на Р Сърбия (регулаторния орган на Р Сърбия), съответно от Регулаторната комисия на енергийните, водните услуги и управлението на общинските отпадъци на Р Северна Македония (регулаторния орган на Р Северна Македония), информация за: ефективното прилагане в точките на междусистемно свързване на нормите на Регламент (ЕС) 2017/459; в случай на неефективно прилагане – кои са конкретните норми, които не се прилагат и кои са техническите правила или липсата на технически правила, които възпрепятстват прилагането на нормите; мерките за намаляване на пречките пред прилагането на нормите от Регламент (ЕС) 2017/459 в трансграничните точки на междусистемно свързване; датата, от която ще бъде възможно ефективното прилагане на нормите на Регламент (ЕС) 2017/459. Също така, КЕВР с писмо с изх. № Е-15-45-29#7 от 13.01.2026 г. е изисквала от Енергийния орган за регулиране на енергийния пазар на Р Турция (регулаторния орган на Р Турция) информация за: възможностите за ефективно прилагане на нормите на Регламент (ЕС) 2017/459 в трансграничните точки на междусистемно свързване, както и за дата, от която ще започне ефективното прилагане.

1. По отношение на IP Калотина/Димитровград и IP Киреево/Зайчар:

Регулаторният орган на Р Сърбия с писмо с вх. № Е-15-45-29#5 от 05.01.2026 г. е уведомил КЕВР, че към момента условията на Договора за създаване на Енергийна общност не налагат на Р Сърбия задължение да прилага Регламент (ЕС) 2024/1789, а държавата в рамките на Енергийната общност има ангажимент да транспонира и прилага Третия енергиен пакет от енергийното законодателство на Европейския съюз. Регулаторният орган посочва, че през 2022 г. Р Сърбия е въвела Регламент (ЕС) 2017/459 и същият се прилага за всички точки на междусистемно свързване. Приети са Мрежови кодекси на съответните газопреносни системи, които регламентират задължения на операторите - Transportgas Srbija и Gastrans, да използват платформа за разпределение на капацитет, за да договорят групиране на капацитет в точките на междусистемно свързване със съседни оператори и да извършват координирани процедури за добавен капацитет на тези точки.

Също така, по отношение на IP Калотина/Димитровград Мрежовият кодекс за газопреносната система на Transportgas Srbija предвижда от газова година 2026/2027 капацитетните продукти да се разпределят чрез платформата за разпределение на капацитет Regional Booking Platform (RBP). Освен това, този мрежови кодекс регламентира процедури, въз основа на които Transportgas Srbija да предлага групиран капацитет и добавен капацитет в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459. В IP Калотина/Димитровград Transportgas Srbija предвижда да разпределя дългосрочни и краткосрочни капацитетни продукти чрез платформа RBP от газова година 2026/2027.

За IP Киреево/Зайчар операторът – Gastrans, извършва разпределение на капацитет на платформа RBP в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459, в резултат на което частично се прилага процедурата за добавен капацитет, а съвместно разпределение на групиран капацитет не се прилага. В IP Киреево/Зайчар Gastrans разпределя краткосрочни

капацитетни продукти чрез платформата RBP, а дългосрочните капацитетни продукти са разпределени и обвързани с дългосрочни договори.

На 26.01.2026 г. е проведена телеконферендна среща между представители на КЕВР, регулаторния орган на Р Сърбия, както и газопреносните оператори - Gastrans, Transportgas Srbija и „Булгартрансгаз“ ЕАД, в хода на която са установени фактите и обстоятелствата, отразени в съставен протокол от срещата, а именно: В IP Киреево/Зайчар Gastrans предлага капацитет на платформа за разпределение на капацитет, като капацитетния продукт не е групиран. Поради опасения за проблеми с гъвкавостта на системата Gastrans не обмисля предлагане на групиран капацитетен продукт, а осигурява гъвкавост на системата чрез краткосрочни негрупиран капацитетни продукти. В IP Калотина/Димитровград Transportgas Srbija не е въвело платформата RBP, като такава предстои да бъде въведена, съответно дружеството да започне да предлага групирани капацитетни продукти, от началото на газова година 2027/2028.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е обезпечил прилагането на Регламент (ЕС) 2017/459 на IP Калотина/Димитровград и IP Киреево/Зайчар, както и на другите точки на междусистемно свързване. Операторите на газопреносните системи - Gastrans, Transportgas Srbija и „Булгартрансгаз“ ЕАД, потвърдиха, че ще прилагат процедурите за добавен капацитет по Регламент (ЕС) 2017/459.

Регулаторния орган на Р Сърбия с електронно писмо от 30.01.2026 г. е информирал КЕВР, че законодателството в областта на природния газ предвижда мрежовите кодекси на Европейския съюз да се прилагат на всички точки на междусистемно свързване между газопреносните системи на Р Сърбия, държавите членки и страните по Договора за създаване на Енергийната общност. Посочва, че на IP Калотина/Димитровград и IP Киреево/Зайчар към момента Transportgas Srbija и Gastrans не предлагат групирани капацитетни продукти, като и че операторите на газопреносни мрежи няма да бъдат във възможност да предлагат такива продукти и към 5 август 2026 г. Регулаторният орган информира, че по реда на чл. 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО през 2019 г. на Gastrans е предоставено освобождаване от задължението за предоставяне на достъп на трети страни за частта от техническия капацитет, договорен като дългосрочен капацитет, за период от 20 години. Поради тази причина, Gastrans ще предлага на платформата RBP само неосвободения капацитет в размер на 10% от техническия капацитет. Регулаторният орган е приложил становищата на сръбските оператори на газопреносни системи, в които са изложени причините, поради които операторите не предлагат групирани капацитетни продукти. В тази връзка, Gastrans посочва, че търговците на природен газ от държавите – страни по Договора за създаване на Енергийна общност, нямат икономически интерес да резервират групирани капацитетни продукти, тъй като за това им е необходима лицензия, валидна в държава членка. Предпоставка за получаване на такава лицензия е регистриране на юридическо лице в държава членка, което води до допълнителни административни процедури и разходи. Gastrans посочва и технически причини, а именно: необходимост от допълнителни технически корекции на електронната платформа за данни. Gastrans счита, че е необходимо и сключване на споразумение между съседните оператори на газопреносни системи за разделяне на потенциалната тръжна премия на предлаганите групирани капацитетни продукти.

От своя страна, Transportgas Srbija посочва причини, поради които не е въвело платформа RBP, както следва: допълнително време за тестване на функционалностите на платформата, необходимост от споразумение за свързване със съседния системен оператор, одобрен от сръбския регулаторен орган Мрежови кодекс на Transportgas Srbija, който предвижда разпределението на тримесечни и дневни капацитетни продукти да започне от началото на газовата година 2027/2028.

Gastrans и Transportgas Srbija посочват, също, че причините, поради които дружествата не предлагат групирани капацитетни продукти, няма да бъдат отстранени до 5

август 2026 г. В тази връзка, Gastrans предлага периода на дерогация да бъде до момента, в който търговец на природен газ – юридическо лице, регистрирано в държава - страни по Договора за създаване на Енергийна общност, ще може да получи лицензия за търговия с природен газ в държава членка, съответно Transportgas Srbija – до началото на газовата 2027/2028 година.

Изложените по-горе факти и аргументи, обосновават следното:

В IP Киреево/Зайчар към момента не е налице ефективно изпълнение на процедура за предлагане на групирани капацитетни продукти по реда на Регламент (ЕС) 2017/459. На тази точка на междусистемно свързване „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага капацитетни продукти с възможност за групиране, но Gastrans не реализира действия за групиране на тези капацитетни продукти. В тази връзка, в IP Киреево/Зайчар не могат да бъдат ефективно приложени правилата на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ от Регламент (ЕС) 2017/459. Също така, причините, поради които Gastrans не предлага капацитетни продукти с възможност за групиране, не е възможно да бъдат отстранени до 5 август 2026 г. Изложените от Gastrans технически причини ще бъдат разрешени от оператора на газопреносната система, а разпоредбите на чл. 40, ал. 1 и ал. 7 от Закона за енергетиката на Р България и § 16 от Допълнителните разпоредби на същия закон, въз основа на които лицензия за дейността „търговия с природен газ“ се издава на лице, регистрирано по Търговския закон на Р България, съответно на лице с еквивалентна регистрация по законодателството на държава членка или по законодателството на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, са в съответствие с чл. 56 от Договора за функционирането на Европейския Съюз, който установява забрана на ограничението на свободното предоставяне на услуги в рамките на Европейския съюз.

С оглед горното, е обосновано по отношение на IP Киреево/Зайчар, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Сърбия, на Р България да бъде предоставена дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ от Регламент (ЕС) 2017/459.

В IP Калотина/Димитровград към момента Transportgas Srbija не е въвело платформа за разпределение на капацитет RBP, съответно не е налице ефективно изпълнение на процедура за предлагане на групирани капацитетни продукти по реда на Регламент (ЕС) 2017/459. На тази точка на междусистемно свързване „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага на платформа RBP капацитетни продукти с възможност за групиране, но капацитета ефективно не може да се предлага като групиран, тъй като Transportgas Srbija не е въвело платформа за разпределение на капацитет RBP. В тази връзка, в IP Калотина/Димитровград не могат да бъдат ефективно приложени правилата на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459. Причините, поради които Transportgas Srbija не предлага капацитетни продукти с възможност за групиране, не е възможно да бъдат отстранени до 5 август 2026 г. Изложените от Transportgas Srbija технически причини ще бъдат разрешени от оператора на газопреносната система.

С оглед горното, е обосновано по отношение на IP Калотина/Димитровград, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Сърбия, на Р България да бъде предоставена дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459.

Периодът от време, за който е обосновано да бъде предоставена дерогацията от прилагането на норми на Регламент (ЕС) 2017/459 по отношение на IP Калотина/Димитровград и IP Киреево/Зайчар, е до 1 октомври 2027 г. – началото на газова година 2027 г. – 2028 г. През този срок сръбските оператори на газопреносни системи ще имат възможност да извършат всички подходящи действия с оглед отстраняване на техническите и икономическите причини, пречателни за ефективното изпълнение на посочения регламент.

В допълнение, предоставянето на дерогация няма да окаже влияние върху правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ или на сигурността на доставките на Европейския съюз или на държава членка, тъй като такива предпоставки не са налице и към момента в ситуация на неефективно предлагане на капацитетни продукти.

2. По отношение на IP Кюстендил/Жидилово:

Регулаторният орган на Р Северна Македония с писмо с вх. № E-15-45-29#6 от 12.01.2026 г. е уведомил КЕВР, че към момента операторът на македонската газопреносна система - „Номагаз“ АД, гр. Скопие, не прилага Регламент (ЕС) 2017/459. В тази връзка, осъществява действия за разработване на Правила за разпределение на трансграничен преносен капацитет, както и за въвеждане на платформа за резервиране на капацитет. „Номагаз“ АД, гр. Скопие, прогнозира да финализира правилата в периода м. март – м. април 2026 г., съответно подготовката за прилагането на Регламент (ЕС) 2017/459 през втората половина на 2026 г. Също така, регулаторният орган е посочил, че през м. май 2025 г. е приет нов Закон за енергетиката, който транспонира Пакета за чиста енергия, като създава правна предпоставка за включване на енергийните системи и пазарите на електрическа енергия и природен газ като част от регионалните пазари на Европейския съюз. В тази връзка, предстои държавата да приеме съответните подзаконови актове, които ще установят нови права и задължения на компетентните държавни органи и на операторите на газопреносни системи по отношение на прилагането и на активното участие в приемането на общи правила за функционирането на регионалните енергийни пазари. В допълнение, регулаторният орган с писмо с вх. № E-15-45-29#9 от 30.01.2026 г. е уведомил КЕВР, че „Номагаз“ АД, гр. Скопие, ще бъде във възможност ефективно да прилага Регламент (ЕС) 2017/459 от 01.10.2026 г.

Изложените по-горе факти и аргументи, обосновават следното:

В IP Кюстендил/Жидилово към момента „Номагаз“ АД, гр. Скопие, не е въвело платформа за разпределение на капацитет RBP, съответно не е налице ефективно изпълнение на процедура за предлагане на групирани капацитетни продукти по реда на Регламент (ЕС) 2017/459. На тази точка на междусистемно свързване „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага на платформа RBP капацитетни продукти с възможност за групиране, но капацитета ефективно не може да се предлага като групиран, тъй като „Номагаз“ АД, гр. Скопие, не е въвело платформа за разпределение на капацитет RBP. В тази връзка, в IP Кюстендил/Жидилово не могат да бъдат ефективно приложени правилата на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459. Причините, поради които „Номагаз“ АД, гр. Скопие, не предлага капацитетни продукти с възможност за групиране, не е възможно да бъдат отстранени до 5 август 2026 г. Изложените от „Номагаз“ АД, гр. Скопие, технически причини ще бъдат разрешени от оператора на газопреносната система.

С оглед горното, е обосновано по отношение на IP Кюстендил/Жидилово, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Северна Македония, на Р България да бъде предоставена дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459.

Периодът от време, за който е обосновано да бъде предоставена дерогацията от прилагането на норми на Регламент (ЕС) 2017/459 по отношение на IP Кюстендил/Жидилово, е до 1 октомври 2027 г. – началото на газова година 2027 г. – 2028 г. През този срок македонския оператор на газопреносна система ще има възможност да извърши всички подходящи действия с оглед отстраняване на техническите причини, пречателни за ефективното изпълнение на посочения регламент.

В допълнение, предоставянето на дерогация няма да окаже влияние върху правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ или на сигурността на доставките на Европейския съюз или на държава членка, тъй като такива предпоставки не са налице и към момента в ситуация на неефективно предлагане на капацитетни продукти.

2.1. Процедури за управление на претоварване в случай на договорно претоварване по т. 2.2. от Приложение I „Насоки“ към Регламент (ЕС) 2024/1789 на IP Кюстендил/Жидилово:

„Булгартрансгаз“ ЕАД осъществява пренос на природен газ през IP Кюстендил/Жидилово по дългосрочен Договор № 643/00157629/210215 от 27.04.1998 г. за пренос на природен газ за Р Северна Македония, Р Гърция и Р Турция, сключен между дружеството и ООО „Газпром экспорт“. Договорът е срок на действие до 31.12.2030 г. и по него има дългосрочно резервиран капацитет в посока Р България – Р Северна Македония в размер на 2 580 000 куб. м/ден (27 384 367 kWh/ден). Извън дългосрочно резервирания капацитет на тази точка на междусистемно свързване „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага допълнителен технически капацитет в размер на 500 000 куб. м/ден (5 310 kWh/ден). Капацитетът, който е наличен извън условията на дългосрочния договор, се предлага от българския газопреносен оператор на платформа за резервиране на капацитет RBP.

Изложените по-горе факти и аргументи, обосновават следното:

Условията на дългосрочния договор не допускат на IP Кюстендил/Жидилово по отношение на капацитета, който не е използван по този договор, „Булгартрансгаз“ ЕАД да приложи процедури за управление на претоварване. В този смисъл, всяко повторно предлагане на договорения и резервиран, но не използван капацитет, ще доведе до неизпълнение на договора от страна на газопреносния оператор, съответно ще създаде риск за финансови претенции към „Булгартрансгаз“ ЕАД. Също така, според съображение 95 от преамбюла на Регламент (ЕС) 2024/1789 мрежовите кодекси и насоки следва да се прилагат за входните точки от и изходните точки към трети държави, като специфични обстоятелства, включително наличието на съществуващи дългосрочни договорни споразумения могат да попречат на ефективното прилагане в краткосрочен план, съответно когато това е обосновано от обективни причини, регулаторните органи могат да подадат заявление за дерогация.

С оглед горното, е обосновано по отношение на IP Кюстендил/Жидилово, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Северна Македония, на Р България да бъде предоставена дерогация от прилагането на т. 2.2. „Процедури за управление на претоварване в случай на договорно претоварване“ от Приложение 1 „Насоки“ на Регламент (ЕС) 2024/1789 за капацитета в размер на 2 580 000 куб. м/ден (27 384 367 kWh/ден), който е резервиран въз основа на дългосрочния Договор № 643/00157629/210215 от 27.04.1998 г.

Периодът от време, за който е обосновано да бъде предоставена дерогацията от прилагането на норми на Регламент (ЕС) 2017/459 по отношение на IP Кюстендил/Жидилово, е до 31.12.2030 г. – датата, на която изтича срока на действие на дългосрочния договор.

В допълнение, предоставянето на дерогация няма да окаже влияние върху правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ или на сигурността на доставките на Европейския съюз или на държава членка, тъй като такива предпоставки не са налице и към момента в ситуация на неефективно прилагане на процедури за управление на претоварване по отношение на капацитета по дългосрочния договор.

3. По отношение на IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар:

Регулаторният орган на Р Турция с писмо с вх. № Е-15-45-29#10 от 26.01.2026 г. е уведомил КЕВР, че IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар са стратегически важна инфраструктура както за Р Турция, така и за Р България, като допринасят значително за регионалната енергийна сигурност, стабилността на пазара и трансграничното сътрудничество в сектор „Природен газ“. Посочва, също, че тъй като Р Турция не е държава членка на Европейския съюз, разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/459 не са адаптирани към нейното национално законодателство. Поради това, този регламент няма пряко приложение в турската правна система. Всяко потенциално прилагане на правилата, установени в него, изисква инкорпориране чрез първично законодателство, което е в правомощията на Министерството на енергетиката и природните ресурси на Р Турция. В

тази връзка, регулаторният орган посочва, че на този етап не се предвижда разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/459 да бъдат ефективно приложени в горните точки на трансгранично свързване.

Изложените по-горе факти и аргументи, обосноват следното:

В IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар към момента Р Турция, съответно турските оператори на газопреносни системи, напълно не прилагат разпоредбите на Регламент (ЕС) 2017/459.

С оглед горното, е обосновано по отношение на IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар, посредством които българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Турция, на Р България да бъде предоставена дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“, глава V „Процедура за добавен капацитет“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459.

Периодът от време, за който е обосновано да бъде предоставена дерогацията от прилагането на норми на Регламент (ЕС) 2017/459 по отношение на IP Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар, е до 31 декември 2041 г. През този 15 годишен срок се мотивира с оглед на това, че Р Турция не е държава членка, както и не е страна по Договора за създаване на Енергийната общност, и като такава не предвижда да прилага нормите на Регламент (ЕС) 2017/459.

В допълнение, предоставянето на дерогация няма да окаже влияние върху правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ или на сигурността на доставките на Европейския съюз или на държава членка, тъй като такива предпоставки не са налице и към момента в ситуация на неприлагане на Регламент (ЕС) 2017/459.

Изказвания по т.1.:

Докладва М. Димитров. От 2024 г. е в сила нова газова директива и нов газов регламент, които отменят предишната газова Директива 2009/73/ЕО и Регламент (ЕО) № 715/2009, новият Регламент (ЕС) 2024/1789 и Директивата е 1788. Новото законодателство предвижда в мрежовите кодекси на Европейската комисия по отношение сектор „Природен газ“ - това са мрежови кодекси за разпределение на капацитети, за оперативна съвместимост, за балансиране, да се прилагат и в точките на междусистемно свързване с трети държави. За българската газопреносна мрежа връзките с третите държави са с Турция, със Сърбия и със Северна Македония. В тази връзка „Булгартрансгаз“ с писмо до Комисията е поискало дерогация от прилагането на това задължение по газовата директива и по регламента за трети държави. Поискало е, тъй като регламентът допуска и дерогация, ако тя е обоснована, да не се прилагат мрежовите кодекси с третите държави. „Булгартрансгаз“ на това основание е поискало КЕВР да поиска дерогация от Европейската комисия, тъй като регламентът предвижда, че дерогацията се изпраща от регулатора. КЕВР да поиска дерогация от Европейската комисия по отношение на следното:

Да не се прилагат Регламент (ЕС) 2017/459 и по-специално следните глави: това е „Групиране на капацитет в точките на междусистемно свързване“, „Платформи за резервиране на капацитети“, „Процедура за добавен капацитет“, за следните точки: Калотина/Димитровград и Киреево/Зайчар. Това са точките със Сърбия на българската газопреносна мрежа. Кюстендил/Жидилово е точката със Северна Македония и Странджа/Малкочлар и Странджа 2/Малкочлар, точките с Турция. „Булгартрансгаз“ впоследствие е поискало с писмо от Комисията да бъде поискана и дерогация специално за точката със Северна Македония - Кюстендил/Жидилово от прилагането на точка 2.2., това са насоки, които регламентират процедурите за управление на претоварването. Тези процедури предвиждат, когато има резервиран капацитет от даден ползвател и той не се ползва ефективно, има неизползване на резервиран капацитет, той да бъде отнет от оператора и да бъде предоставен на други потенциални ползватели. Това е искането на „Булгартрансгаз“. Писмата на „Булгартрансгаз“ са разгледани подробно от работната група и са изпратени писма на Комисията до регулаторните органи на Турция, Северна

Македония и на Сърбия, тъй като регламентът предвижда подробно да бъдат, ако има искане за дерогация и има невъзможност за прилагане, подробно да се установи защо не се прилага, какво възпрепятства прилагането на конкретни разпоредби. Поради тази причина са изпратени писма до съседните регулатори с уточняващи въпроси за установяване статуса на изпълнение на тези конкретни регламенти, които „Булгартрансгаз“ е поискал. Следва да се отбележи, че Република Северна Македония и Република Сърбия, които не са страни членки, но са страни по договора за енергийна общност. Този договор предвижда тези членове на тази енергийна общност да адаптират европейското законодателство в своето. Република Турция не е членка по този договор за енергийна общност и тя няма задължение да прилага европейското законодателство. Получени са писма от всичките регулаторни органи - на Турция, на Сърбия, на Северна Македония, във връзка със запитванията на Комисията. Турция е уведомила че, те не са страна по договора за Енергийна общност, не са и страна членка, така че за тях няма задължение да прилагат тези разпоредби на европейските регламенти. Република Северна Македония е уведомила Комисията, че са в процес на подготовка на едно от исканията на „Булгартрансгаз“ – „Платформа за резервиране на капацитет“, но все още не са я въвели. В процедура са по сключване на договор с оператора на платформата и въвеждане на тази платформа в точката Кюстендил/Жидилово, като по този начин ефективно ще може да се приложи Регламент (ЕС) 2017/459 за платформа, за групиране на капацитет и т.н., като датата, в която предвиждат това да стане е десети месец 2026 г. Регламент (ЕС) 2024/1789 предвижда, че от 5 август, преди това, следва да се прилагат кодексите и с третите държави. Това е установено от работната група по отношение на Република Северна Македония.

По отношение на Република Сърбия, колегите от регулатора са представили информация по запитването на Комисията. Установено е, че те са два оператора в Сърбия – Gastrans и Transportgas. Transportgas подобно на Северна Македония все още е в процедура по въвеждане на тази платформа. Не я е въвело все още. Предлагат срока за изпълнение на регламента да бъде началото на газова година 2027-2028 г., т.е. не тази година, а следващата.

По отношение на другата точка Киреево/Зайчар. Там е установено, че операторът Gastrans е въвел такава платформа. Има я, работи. Предлагат се капацитети. „Булгартрансгаз“ също от своя страна е въвело в същата точка, обаче няма предлагане на групиран капацитет. Групираният капацитет предполага, че ползвателят с едно кликване да резервира капацитети в едната и в другата мрежа. Това нещо не се прави и в тази връзка от страна на работната група е поискано провеждане на телеконференция с колегите от сръбския регулатор и с двата сръбски оператора, в т.ч. и „Булгартрансгаз“, като е установено, че Gastrans не предлага групиране на капацитета, поради това че това ще доведе до проблеми на сръбските шипъри (търговци на природен газ), тъй като, ако е групиран капацитетът сръбските търговци следва да осигуряват газа от България, да го закупуват от виртуална търговска точка от борса, което изисква лицензия за тази дейност и това се счита за допълнителни икономически и финансови тежести за дружеството, да поддържат лицензия, регистрация, т.е. дружеството да се регистрира в България. Поради тази причина, с оглед осигуряване на гъвкавост на системата не предлагат такъв групиран капацитет, а това е изискване по регламента да се предлага, тъй като е удобство за ползвателите. Работната група е поискала, но не е уточнен срок, тъй като едно от нещата, което трябва да се конкретизира в искането за дерогация са крайните срокове. Насреща не е уточнен точен срок. Поискано е допълнително да се предостави информация по отношение на срока. Миналата седмица колегите от сръбския регулатор са изпратили такава информация. Отново са говорили с Gastrans, изпратили са въпросници, предоставена е информация. От тази информация е установено, че срокът, който Gastrans предлага да е докато отпаднат тези пречки по отношение на лицензирането на търговци от Сърбия в България, т.е. да се прилага и тази възможност, която е предвидена и държава от енергийната общност да може да кандидатства за лицензия без да трябва да се регистрира в България. Впоследствие работната група е провела телеконференция с колегите от унгарския регулатор,

тъй като те също имат точки със Сърбия. Те са представили информация, че те също ще искат дерогация от Европейската комисия. Представили са какво се е случило до момента. Работната група също е изложила това, което е направила до момента и е установено, че проблемът с лицензията на сръбските търговци, същия съществува и пред Унгария. Унгарците също предлагат срокът за дерогация по този въпрос да е началото на газова година 2027-2028 г. До тогава следва да се разреши този въпрос, като ще уведомят и Европейската комисия за това, което е изложено, като проблем от сръбска страна. В тази връзка е установено, че има необходимост да се иска дерогация за двете точки със Сърбия – Киреево/Зайчар. За Киреево/Зайчар е установена необходимост да се иска дерогация по отношение на предлагането на групиран капацитет. По отношение на другата точка Калотина/Димитравград, дерогации по два въпроса. Едното е платформата, тъй като няма още и групиране на капацитет.

По отношение на Турция е целесъобразно да се поиска дерогация и от трите разпоредби, тъй като е станало ясно, че турците нищо не прилагат по отношение на мрежовите кодекси на Европейската комисия.

По отношение на Северна Македония е установено, че е необходимо да се иска дерогация също от изискването за платформа за капацитет и от предлагането на групиран капацитет, както и от процедурите за управление на претоварването, тъй като „Булгартрансгаз“ с последната информация, включително и от вчерашния ден, която са представили, посочват за дългосрочния договор с „Газпром“ и че той не предвижда капацитет, който не се използва да бъде отнет и да бъде даден на пазара за резервиран от други ползватели. Това е установено по отношение на всяка една от исканите точки. Към доклада е приложение самото Искане, което следва да се изпрати до Европейската комисия и ACER. Там подробно са изложени фактите и аргументите за конкретните точки, за конкретните разпоредби от Регламент (ЕС) 2017/459 и от насоките за процедури по управление на претоварването. Предвид гореизложеното и на основание чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789, на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009, работната група предлага Комисията да обсъди и вземе следните решения:

1. Да приеме настоящия доклад;

2. Да приеме Искане за дерогация по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 с аргументите, изложени в мотивите на доклада;

3. Искането за дерогация по т. 2 да бъде изпратено на Главна дирекция „Енергетика“ на Европейската комисия и на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия.

М. Димитров каза, че в заключение ще прочете, какво предлага работната група на Комисията да поиска от Европейската комисия по всяка една от точките, по всяка една от разпоредбите. В заявлението за дерогация работната група предлага следното към Комисията:

Предвид гореизложеното и на основание чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789, Комисията за енергийно и водно регулиране отправя искане на Р България да бъде предоставена дерогация на прилагането на норми от правото на Европейския съюз, както следва:

1. По отношение на точката на междусистемно свързване Киреево/Зайчар, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Сърбия – дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ от Регламент (ЕС)

2017/459 за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи за периода до 1 октомври 2027 г. – датата, от която започва газова година 2027 г. – 2028 г.;

2. По отношение на точката на междусистемно свързване Калотина/Димитровград, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Сърбия – дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459 за периода до 1 октомври 2027 г. – датата, от която започва газова година 2027 г. – 2028 г.;

3. По отношение на точката на междусистемно свързване Кюстендил/Жидилово, посредством която българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Северна Македония - дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013, за периода до 1 октомври 2027 г. – датата, от която започва газова година 2027 г. – 2028 г., както и дерогация от прилагането на т. 2.2. „Процедури за управление на претоварване в случай на договорно претоварване“ от Приложение 1 „Насоки“ от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 за капацитет в размер на 2 580 000 куб. м/ден (27 384 367 kWh/ден), който е резервиран въз основа на дългосрочен Договор № 643/00157629/210215 от 27.04.1998 г., за периода до 31.12.2030 г. – датата, на която изтича срока на действие на дългосрочния договор;

4. По отношение на точките на междусистемно свързване Странджа/Малкочлар и IP Странджа 2/Малкочлар, посредством които българската газопреносна система се свързва с газопреносната система на трета държава – Р Турция - дерогация от прилагането на глава IV „Групиране на капацитет в точки на междусистемно свързване“, глава V „Процедура за добавен капацитет“ и глава VII „Платформи за резервиране на капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013, за периода до 31 декември 2041 г.

М. Димитров уточни, че това е и периодът, който е поискан от „Булгартрансгаз“, предвид това, че Република Турция не е част от договора за енергийна общност и няма задължение да прилага европейското законодателство. М. Димитров отбеляза, че за всичките точки „Булгартрансгаз“ е посочило и дерогация от глава „Предлагане на допълнителен капацитет“, отново по смисъла на Регламент (ЕС) 2017/459

От всички срещи и разменена кореспонденция със съседните регулатори е установено, че операторите имат готовност да приложат тази глава, така че това искане не е основателно и не е включено в искането за дерогация до Европейската комисия. Това е предложението на работната група към Комисията по отношение, искането на „Булгартрансгаз“.

Пл. Младеновски установи, че няма други изказвания и подложи на гласуване проекта на решение.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-168 от 05.02.2026 г. относно искане за дерогация по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009.

2. Приема Искане за дерогация по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 с аргументите, изложени в мотивите на доклада;

3. Искането за дерогация по т. 2 да бъде изпратено на Главна дирекция „Енергетика“ на Европейската комисия и на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия.

В заседанието по **точка първа** участват председателят Пламен Младеновски и членовете на Комисията Благой Голубарев, Димитър Кочков, Таско Ерменков.

Решението е взето с **четири гласа „за“** (Пламен Младеновски - за, Благой Голубарев - за, Димитър Кочков - за и Таско Ерменков - за), от които **два гласа** (Благой Голубарев и Таско Ерменков) на членове на Комисията със стаж в енергетиката.

Свързани документи: (електронен документ, регистриран в автоматизираната информационна система Archimed eDMS):

1. Доклад с вх. № Е-Дк-168 от 05.02.2026 г. относно искане за дерогация по чл. 70, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 и проект на искане.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

X

Благой Голубарев - член на КЕВР

X

Димитър Кочков - член на КЕВР

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

X

Пламен Младеновски - председател на КЕВР

X

Росица Тоткова - главен секретар на КЕВР

X

Таско Ерменков - член на КЕВР

Протоколирал:

X

Илиана Зашева - главен експерт, отд. АИО,
дирекция "Обща администрация"